

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Fonetyka i fonologia języka włoskiego

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Filologia włoska Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Neofilologii Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 09FWKS.12K.13318.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe
Koordynator zajęć	Beata Szpingier	
Prowadzący zajęcia	Beata Szpingier	
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 30, Egzamin	Liczba punktów ECTS 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Przekazanie wiedzy o specyfice przedmiotowej i metodologicznej z dziedziny fonetyki i fonologii w odniesieniu do innych dziedzin nauki (humanistyki, biologii, medycyny).
C2	Przekazanie wiedzy o znaczeniu fonetyki i fonologii j. włoskiego w relacji do innych nauk humanistycznych (glottodydaktyka, akwizycja języka).
C3	Przekazanie wiedzy teoretycznej dotyczącej kodu mówionego jako podstawowej formy języka oraz podstawowych zagadnień z historii badań nad mową i artykulacją języka.
C4	Zapoznanie studentów z przedmiotem zainteresowań fonetyki i fonologii jako dziedzin językoznawstwa ogólnego.
C5	Przekazanie wiadomości o międzynarodowym alfabecie fonetycznym, znakach i symbolach transkrypcji fonetycznej oraz ukazanie ich praktycznych zastosowań w glottodydaktyce.
C6	Przekazanie wiedzy o zasadach fonetycznych i sposobach klasyfikacji dźwięków oraz cechach dystynktywnych w odniesieniu do współczesnego języka włoskiego.
C7	Zapoznanie studentów z funkcjami aparatu mowy oraz zasadami i procesami produkcji dźwięków.
C8	Wyrobie u studentów zdolności rozpoznawania i zgodnej z zasadami artykulacji dźwięków umiejętności konfrontowania i krytycznego spojrzenia na różne sposoby realizacji dźwięków w odniesieniu do współczesnego języka włoskiego.
C9	Wyrobie u studentów artykulacji głosek języka włoskiego zgodnej z jego standardem.

Wymagania wstępne

Wymagana znajomość języka włoskiego na poziomie A2.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	rozumie i wyjaśnia założenia teoretyczne dotyczące fonetyki i fonologii, rozumie i potrafi przedstawić etapy badań nad mową.	FWK_K1_W01, FWK_K1_W03, FWK_K1_W06	Egzamin pisemny, Wypowiedź ustna
W2	zna rolę języka w aspekcie zasad fonetyki i fonologii w odniesieniu do standardu języka włoskiego.	FWK_K1_W05, FWK_K1_W07	Egzamin pisemny, Wypowiedź ustna
W3	rozumie współzależność między artykulacją głosek a zapisem graficznym.	FWK_K1_W07	Egzamin pisemny, Test, Wypowiedź ustna
W4	zna budowę i funkcje aparatu mowy oraz zasady wymowy głosek.	FWK_K1_W06	Egzamin pisemny, Wypowiedź ustna
Umiejętności - Student/ka:			
U1	rozumie i potrafi zastosować zasady transkrypcji fonetycznej i fonologicznej.	FWK_K1_U05, FWK_K1_U07	Test
U2	potrafi klasyfikować głoski języka włoskiego.	FWK_K1_U02, FWK_K1_U04	Test, Wypowiedź ustna
U3	zna i posługuje się terminologią dziedziny.	FWK_K1_U03, FWK_K1_U05	Test, Wypowiedź ustna

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U4	rozpoznaje jednostki prozodyczne, potrafi je zastosować do budowy wypowiedzi ustnych.	FWK_K1_U06	Wypowiedź ustna
U5	zna zasady poprawnej artykulacji i umie je zastosować.	FWK_K1_U04, FWK_K1_U07, FWK_K1_U13	Wypowiedź ustna
U6	wymienia różnice w artykulacji dźwięków pomiędzy językiem standardowym a realizacjami regionalnymi i/lub dialektami.	FWK_K1_U02, FWK_K1_U05, FWK_K1_U08	Wypowiedź ustna
Kompetencje społecznych - Student/ka:			
K1	umie pracować w grupie.	FWK_K1_K03, FWK_K1_K04, FWK_K1_K05, FWK_K1_K07, FWK_K1_K09	Wypowiedź ustna
K2	bierze udział w ćwiczeniach na zasadach współpracy.	FWK_K1_K03, FWK_K1_K05, FWK_K1_K08, FWK_K1_K09	Wypowiedź ustna
K3	jest otwarty/a na formy aktywujące umiejętności.	FWK_K1_K01, FWK_K1_K02, FWK_K1_K03, FWK_K1_K06	Test, Wypowiedź ustna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Dziedzina i przedmiot badań fonetyki i fonologii.	W1, W2, W3, W4, U2, K3	Konwersatorium
2.	Metoda fonetyczna (sposoby pokonywania trudności w nauce poprawnej artykulacji głosek języka włoskiego).	W3, W4, U1, U2, U3, U5, U6, K1, K2, K3	Konwersatorium
3.	Międzynarodowy alfabet fonetyczny IPA - znaki transkrypcji fonetycznej i ich znaczenie w nauce.	W2, U2, U3, K3	Konwersatorium
4.	Budowa i funkcje aparatu mowy i artykulacja dźwięków mowy.	W4, U2, K1, K2	Konwersatorium
5.	Pojęcia: fono, fonema, allofono (dźwięk, głoska, warianty allofoniczne).	W1, W3, U1, U3, U5, K1	Konwersatorium
6.	Klasyfikacja dźwięków mowy według sposobu i miejsca artykulacji: samogłoski i spółgłoski współczesnego języka włoskiego.	W1, W3, W4, U2, U3, U5, U6, K1	Konwersatorium
7.	Zasady fonetyczne (pierwsza, druga, trzecia zasada wg Trubieckoj).	W1, W2, U2, U3, K1, K3	Konwersatorium
8.	Cechy dystynktywne w odniesieniu do włoskiego systemu językowego.	W1, W2, U2, U3, U6, K1	Konwersatorium
9.	Połączenia samogłoskowe (dyftong, tryftong).	W1, U1, U3, U5, K1, K3	Konwersatorium
10.	Połączenie spółgłoskowe (dwuznaki, trójznaki).	W1, U1, U2, U3, K1	Konwersatorium

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
11.	Struktury fonologiczne w obrębie wyrazu (sylaba).	W1, W2, U2, U3, U5, K1, K2	Konwersatorium
12.	Fonologia ponadsegmentalna – cechy prozodyczne (akcent, intonacja, ton, długość spółgłoskowa)	W1, W2, U2, U3, U4, U5, K1, K2, K3	Konwersatorium
13.	Procesy fonologiczne (apokopa, metateza, synkopa, proteza, afereza).	W2, W3, U2, U3, U4, U5, K1, K2, K3	Konwersatorium
14.	Realizacje fonetyczne współczesnego języka włoskiego (standard języka włoskiego vs odmiany regionalne języka włoskiego).	W1, W2, U2, U3, U4, U5, U6, K1, K2, K3	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Wykład konwersatoryjny, Metoda ćwiczeniowa, Pokaz i obserwacja, Demonstracje dźwiękowe i/lub video, Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć										
Konwersatorium	Aktywne i świadome uczestnictwo w zajęciach. Możliwe są dwie nieobecności niezależnie od ich powodu (więcej nieobecności wiąże się z zaliczeniem wybranych partii materiału). Pozytywny rezultat testów kompetencyjnych; dopuszczalna jest jedna możliwość poprawy (do przeprowadzenia w trakcie miesiąca). Wszelkie terminy testów zostaną podane do wiadomości z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem; nieusprawiedliwiona nieobecność skutkuje oceną niedostateczną. Uzyskanie minimum 60% z wszystkich testów (średnia). Student/ka jest proszony o uzgodnienie drogą mailową spotkania z prowadzącym w ramach cotygodniowych konsultacji (stacjonarnie lub poprzez MS Teams). Każdy test kompetencyjny i egzamin (I i/lub II termin) podlega następującej ewaluacji: <table> <tr> <td>60% - 68%</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>68,1% - 76%</td> <td>3,5</td> </tr> <tr> <td>76,1% - 84%</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>84,1% - 92%</td> <td>4,5</td> </tr> <tr> <td>92,1% - 100%</td> <td>5</td> </tr> </table> podstawą obliczenia średniej jest wynik procentowy. w przypadku wielu nieobecności i braku zaliczenia partii materiału – brak możliwości przystąpienia do egzaminu W innych skomplikowanych sytuacjach, jak np.: pobyt w szpitalu, poświadczona choroba, sytuacje losowe natury prywatnej, warunki przystąpienia do egzaminu są omawiane indywidualnie.	60% - 68%	3	68,1% - 76%	3,5	76,1% - 84%	4	84,1% - 92%	4,5	92,1% - 100%	5
60% - 68%	3										
68,1% - 76%	3,5										
76,1% - 84%	4										
84,1% - 92%	4,5										
92,1% - 100%	5										

Literatura

Obowiązkowa

1. Costamagna Lidia, 2000, Pronunciare l'italiano, Perugia: Guerra Edizioni
2. Dall'Armellina Rossana, Turolla Maria Luisa, Gori Giuliana, 2005, Giocare con la fonetica – corso di pronuncia con attività e giochi, Firenze: Alma Edizioni
3. Iadarola M., Giandolio V., 1988, Mondoparola – grammatica italiana per le scuole superiori, Torino: Iattes
4. Pegoraro Chiara, 2020, Fonetica pratica della lingua italiana, Firenze: Alma Edizioni

Dodatkowa

1. Varie fonti internet
2. Canepari L., 1979, Introduzione alla fonetica, Torino: Einaudi
3. Canepari L., 1999, Dizionario della pronuncia italiana, Bologna: Zanichelli
4. Carboni G., 2011, Manuale professionale di dizione e pronuncia, Milano: Hoepli
5. D'Achille P., 2003, L'italiano contemporaneo, Bologna: Il Mulino
6. Migliorini B., Tagliavini C., Fiorelli P., 1999, Dizionario di ortografia e di pronuncia, Roma: ERI-RAI
7. Ostaszewska D., Tambor J., 2001, Fonetyka i fonologia języka polskiego, Warszawa: PWN
8. Nestor M., 1993, Fonologia, Bologna: il Mulino
9. Serianni L., 2002, Italiano. Grammatica. Sintassi. Dubbi, Milano: Garzanti

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	30
Czytanie wskazanej literatury	10
Przygotowanie do egzaminu	30
Przygotowanie do zajęć	10
Przygotowanie do zaliczenia	20
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 100
Liczba punktów ECTS	ECTS 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
FWK_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do stałej aktualizacji wiedzy i umiejętności w kontekście wykonywanego zawodu
FWK_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do właściwego rozpoznawania możliwości i ograniczeń wynikających z uzyskanej na danej specjalności kompetencji językowej
FWK_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do ciągłego dokształcania się, ciągłej praktyki komunikacyjnej w języku włoskim i uczenia się przez całe życie
FWK_K1_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykazywania otwartości na nowe idee i do zmiany opinii w świetle dostępnych danych lub argumentów
FWK_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do efektywnej organizacji pracy swojej oraz innych i krytycznego oceniania jej priorytetów oraz stopnia zaawansowania
FWK_K1_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podejmowania problematyki etycznej związanej z odpowiedzialnością za rzetelność przekazywanej wiedzy i rozumie wagę poszanowania własności intelektualnej
FWK_K1_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do świadomej oceny wartości dziedzictwa kulturowego obszaru języka włoskiego
FWK_K1_K08	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do śledzenia bieżących trendów kulturowych i cywilizacyjnych w obszarze języka włoskiego, wykorzystując do tego celu różne media
FWK_K1_K09	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykazywania się otwartością i tolerancją wobec innych kultur
FWK_K1_U02	Absolwent/ka potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę z wykorzystaniem słowników, leksykonów oraz innych tradycyjnych i multimedialnych źródeł informacji, a także wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje z różnych źródeł
FWK_K1_U03	Absolwent/ka potrafi właściwie korzystać ze zdobytej wiedzy przedmiotowej w celu formułowania i analizy problemów badawczych w odniesieniu do zjawisk językowych, literackich i dotyczących kultury włoskiego obszaru językowego oraz w celu uzasadniania swoich wyborów
FWK_K1_U04	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać oraz oceniać procesy i zjawiska językowe, literackie i kulturowe dotyczące włoskiego obszaru językowego na podstawie uzyskanej wiedzy i z wykorzystaniem standardowych metod i narzędzi wykorzystywanych w badaniach filologicznych oraz/lub w badaniach interdyscyplinarnych
FWK_K1_U05	Absolwent/ka potrafi skutecznie posługiwać się poznanymi metodami i narzędziami właściwymi dla badań filologicznych
FWK_K1_U06	Absolwent/ka potrafi refleksyjnie odnosić się do własnych pisemnych i ustnych wypowiedzi językowych i je modyfikować pod kontrolą wykładowcy/opiekuna naukowego; merytorycznie i fachowo argumentować oraz formułować wnioski z wykorzystaniem poglądów innych autorów w języku włoskim
FWK_K1_U07	Absolwent/ka potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg konkretnych zjawisk językowych, literackich i kulturowych
FWK_K1_U08	Absolwent/ka potrafi posługiwać się głównymi teoriami z zakresu języka, literatury i kultury włoskiego obszaru językowego, paradygmatami badawczymi studiowanego kierunku w typowych sytuacjach językowych i społecznych
FWK_K1_U13	Absolwent/ka potrafi wypowiadać się fachowo i merytorycznie na tematy językowe w zakresie językoznawstwa, literaturoznawstwa i wiedzy o kulturze oraz wypowiadać się o tych dziedzinach w języku włoskim oraz w języku polskim
FWK_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie miejsce i znaczenie filologii włoskiej w relacji do innych nauk (głównie humanistycznych) oraz specyfikę przedmiotową i metodologiczną filologii włoskiej
FWK_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe teorie i metodologię nauk językoznawczych, literaturoznawczych oraz dotyczących kultury włoskiego obszaru językowego w języku polskim oraz w języku włoskim

Kod	Treść
FWK_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe problemy z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa i obszaru kulturowego języka włoskiego
FWK_K1_W06	Absolwent/ka zna i rozumie powiązania filologii włoskiej i nauk filologicznych z innymi naukami humanistycznymi oraz z innymi naukami
FWK_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie kompleksową naturę języka włoskiego, jego złożoność i historyczną zmienność jego znaczeń, a także jego powiązania z językami klasycznymi i innymi językami romańskimi